

COMUNICACIÓ NÚM. 17 EXPERIÈNCIA	TÍTOL COMUNICACIÓ Bandes fora!!!!
INSTITUCIÓ INS Joan d'Àustria	AUTOR/A Gemma Montoya Albareda Gemma Castro Jiménez

Resum

L'IES Joan d'Àustria del barri de la Verneda de Barcelona acull un gran nombre d'alumnat d'origen llatinoamericà. Aquest fet pot provocar l'aparició de nuclis de nois i noies que formin part d'una banda. Des del centre (CLIC, tutoria d'AA, direcció i grup de detecció de bandes) s'ha creat una bona xarxa de detecció i prevenció del problema, i d'aquesta manera es pot actuar evitant que l'alumnat pugui entrar en aquesta dinàmica.

La ponència explica dues activitats dutes a terme per alumnat de primer i segon d'ESO de l'aula d'acollida. Presentem les activitats que van néixer arran d'un cas real que va tenir lloc l'any passat: uns alumnes van ser convidats a formar part d'una banda. L'intent de captació va ser detectat des de l'acollida. Les diferents resolucions són l'eix d'aquesta ponència:

- a. El professorat de l'aula d'acollida va intervenir en l'assumpte i va intentar raonar amb els alumnes en qüestió per intentar dissuadir-los. El resultat va ser diferent segons els alumnes. Un d'ells va entrar a la banda, l'altre s'hi va negar.
- b. PARLEM DE BANDES: Va partir de la petició de l'alumnat de fer una sessió de tutoria sobre les bandes. En aquesta sessió dos alumnes de segon d'ESO van fer una exposició sobre el tema de les bandes, explicant què eren les bandes llatines i com actuaven. I també s'hi va afegir el testimoni d'un company a qui havien obligat a sortir de la banda.
- c. PROJECTE 2010: Juntament amb el TIS, l'alumnat de primer va fer una enquesta adreçada a saber el nivell de coneixença de les bandes i la por que hi ha respecte als grups. L'enquesta es va fer a la gent del carrer, alumnat, professors i PAS.

Objectius

L'objectiu de les dues activitats era mostrar com funcionaven les bandes, quines eren les seves normes i com actuaven, i la influència que podien tenir com a grup social en els adolescents i en la societat en general.

Així, la primera de les activitats consistia a diferenciar entre les bandes en el país d'origen i les de nova creació a Catalunya. I explicar els efectes negatius per als captats i els problemes que aquestes relacions podien ocasionar dins de la societat, ja pel rebuig que ocasionaven en la gent del carrer, ja pels prejudicis que podien patir els que eren dins la banda. També es va explicar com es captava els membres i com, gràcies a la solidaritat entre companys, un d'ells havia pogut sortir-ne. Els punts a tractar van ser:

- a. Aconseguir donar a conèixer les conseqüències de la influència sobre els alumnes o les persones desprotegides emocionalment de les bandes com a nucli afectiu i familiar.
- b. Presentar casos reals davant d'un públic molt sensible a aquests temes com els mateixos companys.
- c. Fer que l'alumnat participés en aquests projectes i es conscienciés del perjudici que podien tenir si hi queien.
- d. Mostrar la solidaritat entre companys.

La segona activitat volia implicar l'alumnat a fer un treball de camp. Mitjançant un qüestionari i un seguit d'entrevistes i enquestes ja preparades, es mostrava com es veu des de fora del món de l'IES el fenomen de les bandes i les seves repercussions dins de la societat actual, així com l'opinió d'una àmplia part de la població. Permetia a l'alumnat treballar el tema des de peu de carrer i veure les reaccions dels ciutadans i ciutadanes sobre el tema.

Desenvolupament

La primera activitat es desenvolupa dins de l'IES. Dos alumnes van demanar fer una explicació sobre el tema als alumnes d'un curs de segon d'ESO. Es va passar el material a la tutoria i a la CLIC, se'n va fer la revisió pertinent i s'hi va donar el vistiplau. L'exposició estava dividida en dues parts: la primera era una exposició en la qual es descrivia com era una banda, com s'hi entrava i amb quines condicions; quins tipus de banda existien i el seu índex de perillositat; com s'hi organitzava la jerarquia i les maneres de captar adeptes. S'hi va afegir un document en Power Point explicatiu. A més, comparaven les bandes dels països d'origen amb les que havien nascut aquí a Catalunya, fent les semblances i diferències necessàries. També van passar un vídeo en el qual es tractava la

inseguretat ciutadana per culpa d'aquests grups, en què es podien veure els aldarulls provocats per bandes rivals a Madrid i per les *banlieurs* de París de fa un parell d'anys. Un cop acabats els vídeos, hi van fer participar la resta de la classe amb una sèrie de preguntes.

Per acabar, van explicar com es podia captar alumnes, com s'entrava en una banda i com se'n podia sortir, i van fer pujar a la tarima un alumne que va explicar davant la classe el seu cas.

Al final, el grup classe va haver de fer un resum del tema tractat a la tutoria.

Per fer la segona part es van crear unes enquestes adreçades a tot el públic en general. Es van escollir grups de tres o quatre alumnes de primer d'ESO, que, equipats amb una càmera de filmar, van sortir al carrer a preguntar als ciutadans i ciutadanes què pensaven de les bandes i la seva influència en la societat. Un grup d'alumnes es va quedar al centre i va fer el mateix treball de camp, però amb els seus companys, el personal administratiu, el professorat i la directora del centre.

Tot això va ser enregistrat en suport digital.

Més tard, es van buidar les enquestes i es va fer un petit dossier amb els resultats.

Avaluació

Per part de l'alumnat:

1. Van poder saber quins tipus de bandes hi ha a Catalunya, com actuen i la seva perillositat.
2. Van poder distingir entre banda i associació.
3. Van haver de demostrar la capacitat de síntesi a l'exposició, i també la claredat i capacitat de contestar sobre el tema que exposaven.
4. Van aprendre a comunicar-se amb persones de diferents col·lectius per poder dur a terme les enquestes.
5. Van haver de fer el buidat corresponent.
6. Van ser capaços de treballar en equip.

Per part de l'activitat:

1. Va servir per cohesionar el grup classe davant d'un fet ocorregut a dins.
2. Va permetre observar la capacitat d'organització d'un sector de l'alumnat.
3. Va intentar aclarir tòpics sobre el tema i fer-lo més proper, sense caure en victimismes ni rumors poc fiables.

Conclusions

El resultat d'aquestes dues experiències va ser força positiu per a tots els implicats. En principi, cal valorar la iniciativa d'un sector de l'alumnat que va ser capaç de treballar un tema tan actual com pot ser el de les bandes sense pors ni temors. Només perquè creia que era necessari presentar-lo als companys com un fet real i constant en la nostra societat. També cal destacar la creativitat i espontaneïtat d'aquests alumnes per elaborar i treballar aquestes activitats, com també la responsabilitat i maduresa demostrada envers els altres.

Des de l'IES es treballa molt el tema de l'acolliment afectiu, necessari perquè aquestes actuacions puguin desenvolupar-se amb normalitat i es creï un clima favorable al diàleg i la participació de l'alumnat en la vida del centre. Aquest és realment el punt més important que cal destacar. Cal recordar que aquest alumnat està subjecte a moltes pressions, tant des del nucli familiar com des de l'exterior. Són susceptibles de patir un fort desarrelament (la famosa síndrome d'Ulisses) que, en la majoria dels casos, desencadena que busquin «acolliment» dins de nuclis que els desfavoreixen i perjudiquen però els donen suport anímic.

Creiem que les dues experiències, nascudes d'un fet puntual, refermen la integració i l'assimilació de l'alumnat al centre, i, entre cometes, a la societat, com a membres de ple dret. I mostren que la integració i assimilació de l'alumnat nouvingut és més fàcil de treballar si ells mateixos prenen consciència de la seva realitat.

Institut de Ciències de l'Educació Josep Pallach
Tel.: (34) 972 41 87 02 - (34) 972 41 87 03 - Fax: (34) 972 41 82 47
simposi.ice@udg.edu
<http://www.udg.edu/simposiice>